

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Proiectul de lege pentru judecătoriile de ocoale, (urmare)
 de d-l Em. Dan.

JURISPRUDENȚĂ :

Curtea de casație, secția I: Iosef I. Sabo cu Vilhelm Sabo ;

Curtea de casație, secția II: A. Jaques cu Gr. Constantinescu ;

Idem: C. H. Nicoloidi cu C. G. Polihroniade ;

Curtea de apel Iași, secția I: N. Cozadini și alții cu B. Vexler și alții ;

Tribunalul Căvurului secția II: B. & R. Kivovići cu T. Danielescu ;

Considerațiuni asupra art. 58 aliniatul 6 L. J. P. în legătură cu art. 8 și 11 Pr. penală, de d-l Const. Georgescu ;

PROIECTUL DE LEGE

PENTRU

JUDECĂTORIILE DE OCOALE

— Urmare *) —

3. Avansarea pe loc. Stabilitatea

În capitolul II al proiectului găsim dispozițiuni cari și-ar fi avut de sigur locul în legea de organizare judecătorească mai bine de cât în legea judecătoriilor de ocoale, bunioară art. 13 care ne spune că nimeni nu poate fi numit judecător de tribunal sau consilier de curte dacă nu va fi îndeplinit funcția de judecător de ocol ; proiectul însă vine în împrejurări cari justifică această procedură.

Art. 11 asimilează pe judecătorii de ocoale în privința ierarhiei cu judecătorii de tribunal, iar art. 12 dă judecătorului de ocol dreptul la două căi de înaintare :

a) Înaintarea conform legii de organizare judecătorească.

b) Înaintarea pe loc în funcțiunea de judecător de ocol.

Iată ce zice art. 12 :

După patru ani de funcționare, judecătorii de ocoale cari

se vor fi distins în îndeplinirea îndatoririlor lor, în afară de înaintările prevăzute în legea de organizare judecătorească, vor putea fi înaintați în grad ierarhic pe loc, și atunci vor primi pe lângă diurnă și onorariile cuvenite gradului la care au fost înaintați.

Înaintarea se va face în urma unui raport motivat din partea ministrului și cu avizul comisiei disciplinare.

Înaintarea pe loc este o dispozițiune cu totul nouă în legislațiunea noastră, care cred că va da rezultate bune și iată pentru ce :

a) Din moment ce s'a încredințat judecătorului de ocol, în special judecătorului rural, misiunea de a face nu numai dreptate, dar cât se va putea mai mult pace, el va putea îndeplini misiunea sa cu atât mai bine cu cât printr'o îndelungată funcționare în același loc, va cunoaște mai mult pe justițiabilii din ocolul său.

b) Legile, și în special legea tocmelilor agricole, nu pot prevedea toate ipotezele ce se ivesc în practică, și negreșit că pentru a da o soluțiune dreaptă în conflictele ce va avea de rezolvat, judecătorul trebuie să fie un bun cunoscător al moravurilor de la țară, al sistemelor de contractări și de efectuări de muncă etc., lucru ce nu se poate dobândi de cât printr'o mai lungă experiență.

c) Judecătorul de ocol are după noua lege, nu numai o întinsă competență judecătorească civilă și penală, dar o importantă funcțiune socială. De aceea el și va îndeplini această datorie cu atât mai bine cu cât va avea mai multă autoritate, autoritate dobândită nu numai prin certificatul de studii și examenul de capacitate, dar printr'o experiență mai aprofundată a moravurilor, a mediului în care funcționează și printr'o pozițiune socială potrivită cu greaua dar frumoasa lui misiune. Cu alte vorbe, dacă suntem în drept a ne aștepta că judecătorul de ocol cu titlul de judecător va ști să răspundă chemărei sale, cu atât mai mult trebuie să ne așteptăm că va ști să răspundă judecătorul de ocol care va avea gradul de președinte sau de consilier de curte,

*) Vezi *Curierul Judiciar* No. 73 din 1907.

Tot în capitolul II vedem că prin noul proiect se dă judecătorului de ocol siguranța funcțiunei sale.

Iată ce zic articolele 16 și 19 :

Art. 16.—Judecătorii sunt supuși tutului îndatoririlor profesionale ale magistraților și aceluiași pedepse disciplinare ca judecătorii de Tribunal.

Ei nu vor putea fi transferați, suspendați puși în disponibilitate sau destituiți de cât cu avizul comisiunei disciplinare.

Art. 19.—Comisiunea disciplinară și dă avizul asupra înaintărei, transferărei, suspendărei, punerii în disponibilitate sau destituirei judecătorilor de ocoale, și asupra oricărei alte măsuri pentru care asemenea cădere i s'ar da prin legi.

Era firesc lucru ca legea care cere judecătorului condițiuni de admisibilitate, care îi dă o întinsă competență civilă și penală, care îi impune obligațiunea de a fi apărător din oficiu al părților, într'un cuvânt care îi încredințează, cum ziceam mai sus, o importantă funcțiune socială, să îi dea în același timp siguranța funcțiunei.

Proiectul cum vedem nu asigură judecătorului inamovibilitatea, ci numai stabilitatea. Această stabilitate însă presintă garanții destul de serioase.

Judecătorul nu mai este un funcționar slab, fără nici o apărare în contra bunului plac al ministrului, ci devine un magistrat de carieră, a căruia funcțiune nu poate fi atinsă de cât atunci când colegii săi de carieră, magistrați încercați și independenți, l vor găsi culpabil.

Comisiunea disciplinară de care vorbește art. 17 din proiect, compusă dintr'un membru la curtea de casație, un prim președinte și un delegat al ministrului cu grad de consilier de curte este, în mai mic, tribunalul disciplinar care potrivit legii de organizare judecătorească are drept a judeca pe magistrații inamovibili.

În ceea ce privește pedepsele, știm că legea de organizare prevede 5 grade de pedepse care se pot aplica magistratului :

- 1) Prevenirea.
- 2) Mustrarea—care atrage de drept pierderea onorariului pe 15 zile, art. 103.
- 3) Suspendarea pe timp ilimitat.
- 4) Disponibilitatea pe timp limitat.
- 5) Destituțiunea.

La aceste pedepse trebuiesc adăugate transferarea, când transferarea se face drept pedeapsă.

Din toate aceste pedepse, ministrul nu are drept, după noul proiect, să aplice judecătorului de ocol de cât prevenirea și mustrarea ; nici una din celelalte pedepse, care au un caracter mult mai grav, nu le poate aplica ministrul de cât după avizul comisiunei disciplinare.

Comisiunea disciplinară mai are încă un rol important, acela de a și da avizul asupra înaintărei judecătorilor de ocol. — Vezi art. 12 și 19.

În această privință însă proiectul este incomplet și nepractic.

Incomplet, fiindcă nu spune care sunt drepturile și mijloacele prin care comisiunea disciplinară poate dobândi cunoștințe perfecte cum că judecătorul X și nu judecătorul Y are dreptul a fi înaintat ;

nepractic, pentru-că va fi foarte greu membrului de la Curtea de casație și primului președinte al Tribunalului Ilfov să și dea părerea de la București asupra modului de funcționare și meritelor unui judecător dintr'un colț depărtat al țării.

Un singur lucru va putea face comisiunea : Să împedice pe ministru a înainta pe un judecător a căruia conduită rea e cunoscută de comisiune fiindcă de ex. judecătorul în chestiune a fost judecat și pedepsit de dânsa.

Atâta însă e prea puțin.

Ar fi de dorit ca chestiunea înaintărei judecătorilor de ocol să o vedem complet și limpede rezolvată, așa cum sunt rezolvate celelalte puncte importante din proiect. Și lucrul merită cu atât mai multă importanță, cu cât prin dreptul de avansare pe loc, judecătorul de ocol poate dobândi cele mai mari grade ale magistraturei.

Nu știu dacă autorul proiectului privitor la judecătoriile de ocoale are intenția să reformeze legea de organizare judecătorească ; fiindcă însă în proiectul acesta al judecătoriilor de ocoale, nu s'a mărginit la competență și procedură, ci a făcut adevărată operă de organizare judecătorească, este bine să fie complet. Or, într'o organizare judecătorească, în afară de condițiile de capacitate și de stabilitate, lucruri de care se ocupă proiectul, un punct esențial este și *înaintarea*, mai cu seamă înaintarea care depinde cât mai puțin de bunul plac al ministrului.

Resumând dispozițiunile capitolului II al proiectului, vedem că judecătorul de ocol de și asimilat în grad cu membru de sedință, are din punctul de vedere al pozițiunei sale de magistrat, o situațiune mult mai bună. E adevărat însă că și intrarea sa în magistratură este supusă unor condițiuni mai grele.

După cele ce am zis când am vorbit despre condițiunile de admisibilitate, cred că este de prisos să mai adăug că ar fi de dorit ca principiul privitor la stabilitate și înaintare, admis pentru judecătorul de ocol, să fie aplicat, în aceeași formă sau alta, membrilor de sedință și supleanților de la tribunal.

Înainte de a termina acest important capitol, am de făcut următoarele observațiuni de ordin secundar :

a/ Art. 12 nu ne spune dacă înaintarea pe loc are sau nu vre-o limită. Cu alte vorbe, poate a-

vansa judecătorul de ocol până la gradul de membru la casație?

b) Judecătorul avansat pe loc în grad de membru de Curte, poate trece de la judecatorie direct la Curte, sau la casație?

c) Judecătorul avansat pe loc la gradul de președinte sau membru de curte, devine prin aceasta avansare inamovibil?

d) Art. 17 spune că comisiunea disciplinară se compune dintr'un consilier de la Curtea de casație, dintr'un delegat al ministrului de justiție care trebuie să îndeplinească condițiile cerute consilierilor de Curte și din primul președinte al Trib. Ilfov. Cred că ar fi bine ca atunci când comisiunea disciplinară va avea de judecat un judecător de ocol în grad de consilier de Curte, legea să permită înlocuirea primului președinte printr'un președinte sau consilier de Curte.

(Va urma).

EM. DAN

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 12 Octombrie 1907

Președenția D-lui **CH. PHERECHYDE**, Prim-Președinte

Iosif I. Sabo ș. a. cu Vilhelm Sabo ș. a.

Legea asupra drepturilor proprietarilor.—Ordonanța prezidențială dată pe temeiul art. 2 din această lege.—Dreptul de apel la instanța superioară de apel, iar nu la instanța din care făcea parte Președintele. — (Art. 2 și 12 din legea asupra drepturilor proprietarilor).

Potrivit dispozițiilor art. 12 din legea asupra drepturilor proprietarilor, ordonanțele date pe baza art. 2 din sus zisa lege, și în virtutea unui contract de arendare autentic, investit cu titlul executor, sunt supuse apelului la instanța superioară, iar nu la tribunalul din care face parte președintele, ne fiind vorba de o ordonanță prezidențială dată pentru luarea unei măsuri provizorii și conservatorii, conform art. 66 bis Pr. civilă.

Decisiunea No. 326/907. — Respins recursul făcut de Iosif I. Sabo și D. Bănescu, contra sentinței Tribunalului Dâmbovița No. 453/907, dată în proces cu Vilhelm Sabo ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Honoriu Bănescu, în desvoltarea motivului l de casare, declarând că renunță la motivul al II-lea;

Pe d-l avocat M. Oprescu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Violarea art. 66 bis Pr. civilă de oare-ce de și acest articol prevede anume, că apelul contra orî căror încuviințări Prezidențiale se judecă de tribunalul din care face parte Președintele, totuși tribunalul ne-a respins apelul ca rău îndreptat».

Având în vedere sentința supusă recursului prin care s'a respins ca rău îndreptat la tribunal apelul făcut de recurenții de azi, Iosif I. Sabo și D. D. Bănescu, în contra ordonanței prezidențiale cu No. 6641/907;

Având în vedere că această ordonanță a fost dată pe baza art. 2 din legea asupra drepturilor proprietarilor din 1903, și în virtutea unui contract de arendare autentic investit cu titlul executoriu;

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 12 din sus zisa lege, asemenea ordonanțe sunt supuse apelului la instanța superioară, iar nu la tribunalul din care face

parte președintele, nefiind vorba în specie de o ordonanță prezidențială dată pentru luarea unei măsuri provizorii și conservatorii, conform art. 66 bis din procedura civilă;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul în baza art. 12 din legea asupra drepturilor proprietarilor, a respins ca rău îndreptat lui apelul făcut în contra sur zisei ordonanțe prezidențiale;

Că, prin urmare, mijlocul de casare invocat se găsește neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 8 Octombrie 1907

Președenția D-lui **N. MANDREA**, Președinte

A. Jaques cu Gr. Constantinescu

Renunțare la recurs.—Poprire. — Ordonanță prezidențială.—Termen de apel.—(Art. 455 Pr. civ. și 66 bis Pr. civ.).

1. Mulțumirea dată pe o hotărâre poate fi și tacită, însă renunțarea la recurs trebuie să fie bine dovedită, căci, ca ori-ce renunțare la drept, nu se poate presupune. Ast-fel, creditorul care a făcut o a doua poprire nu pierde dreptul de recurs în contra hotărârei care-i respinge prima poprire, căci această a doua poprire poate fi considerată ca o garanție mai mult ce o ia creditorul neștiind care va fi soarta primei popriri.

2. Termenul de apel contra ordonanțelor date în baza art. 66 bis Pr. civ. curge numai de la comunicare chiar dacă în cauză n'ar fi de cât o parte interesată.

Decisiunea 239/907. — Casată, în urma recursului făcut de A. Jaques, încheierea Tribunalului Ilfov, secția Notariat No. 6521/907, dată în proces cu Gr. Constantinescu.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat Cernescu, în susținerea incidentului de inadmisibilitatea recursului;

Pe d. avocat B. Păltineanu, în combateri;

Deliberând,

Având în vedere cererea făcută de intimatul Constantinescu de a se declara recursul inadmisibil pentru că recurentul ar fi dat mulțumire pe hotărârea în contra căreia a făcut recurs;

Având în vedere că din actele pricinii rezultă că A. Jaques în calitate de creditor al lui Gr. Constantinescu a cerut înființarea unei popriri în mâinile Băncii de scont pe sumele de bani ce debitorul său ar avea să primească de la acea Bancă; — că Președintele Tribunalului a respins cererea aceasta pe motivul că creditorul popritor n'ar avea titlul de creanță certă și exigibilă, că în contra ordonanței dată de Președinte, A. Jaques a făcut apel la completul Tribunalului, care prin sentința No. 195/907, atacată cu recurs, a respins apelul pentru că ar fi făcut peste termenul prescris de art. 66 bis Proc. civilă;

Având în vedere că A. Jaques, mai înainte de a ataca cu recurs această sentință a Tribunalului, a făcut o a doua poprire tot în mâinile Băncii de Scont identică cu cea dintâi, care i se respinsese de președintele Tribunalului;

Având în vedere că Constantinescu susține că din momentul ce creditorul său a făcut o nouă poprire, de aci ar rezulta că s'a mulțumit pe sentința Tribunalului, că a renunțat la dreptul de recurs, prin urmare că recursul ar fi inadmisibil;

Având în vedere că este adevărat că mulțumirea dată pe o hotărâre poate să fie nu numai expresă dar și tacită, în ori-ce cas, însă, intențiunea de a renunța la recursul în casațiune, trebuie să fie bine dovedită, căci ea ori-ce renunțare la un drept ea nu se presupune și trebuie să fie neîndoioasă;

Având în vedere că în speță dacă creditorul a făcut o a doua poprire, din această nu rezultă numai de cât că el a dat mulțumire pe sentința Tribunalului; în adevăr, aceasta a doua poprire se poate explica și în modul că creditorul a voit să ia o garanție mai mult pentru plata creanței sale ne știind care are să fie soarta popririi anterioare;

Că afară de aceasta, mulțumirea creditorului pe sentința Tribunalului, ar însemna recunoașterea că n'are dreptul să urmărească pe debitor în baza titlului ce posedă, căci acesta a fost motivul pentru care i s'a respins prima cerere de poprire; o asemenea recunoaștere însă nu se poate presupune, căci ea este exclusă formal prin cererea celei de a doua poprire din care rezultă tocmai contrariul, adică că creditorul a înțeles că are dreptul în puterea titlului său să urmărească pe debitor;

Că dar, renunțarea la dreptul de recurs nefiind dovedită, cererea de a se declara inadmisibil recursul nu este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge incidentul etc. După care:

S'a ascultat d. avocat B. Păltineanu în dezvoltarea motivului de casare;

D-l avocat Cernescu și Cesărescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 66 bis Pr. civilă și exces de putere. De și art. 66 bis Pr. civilă prevede categoric prin al. 5 că termenul de apel în contra ordonanțelor prezidențiale este de 5 zile de la comunicare acestor ordonanțe. De și Tribunalul constată că ordonanța nu este comunicată totuși prin sentința atacată cu recurs, îmi respinge apelul pe motiv că, fiind vorba de respingerea cererii mele, aveam cunoștință de ea din chiar momentul introducerii ei și ca atare nu mai pot invoca necomunicarea ei».

Având în vedere că Tribunalul prin sentința atacată cu recurs a respins apelul făcut de A. Jacques, în contra ordonanței prezidențiale a Tribunalului Ilfov, S. Notariat, dată în ziua de 29 Maiu 1907, pentru că ar fi făcut peste termenul prescris de lege;

Având în vedere că conform art. 66 bis din Pr. civ. termenul de apel în contra unor asemenea încuviințări prezidențiale este de cinci zile de la comunicarea lor;

Având în vedere că în speță Tribunalul deși constată că ordonanța prezidentului, nu a fost comunicată și prin urmare termenul de apel nu a putut curge, cu toate acestea a respins apelul contra acestei ordonanțe ca tardiv, pentru că cererea lui Jacques a fost respinsă de președinte și în cauză ne fiind altă parte interesată, dânsul n'ar mai putea invoca necomunicarea ei;

Având în vedere că judecând ast-fel Tribunalul a violat art. 66 bis Pr. civ. care este absolut și nu face nici o distincțiune dacă se admite ori se respinge cererea și în toate cazurile el prescrie că termenul de apel nu curge de cât de la comunicarea ordonanței prin urmare motivul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 18 Septembrie 1907

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

C. H. Nicolaide cu C. G. Polihroniade

Perimare. — Perimarea unei opozițiuni. — Desființarea numai a opozițiunei rămânând în picioare hotărârea dată în lipsă. — Cazul când hotărârea dată în lipsă este și rămâne definitivă. — (Art. 257 și 376 pr. civilă).

Conform art. 257 pr. civilă, perimarea are de efect să desființeze numai opozițiia, iar hotărârea dată în lipsă rămâne în picioare, dacă partea judecată în lipsă lasă să i se perime opozițiia, hotărârea dată în lipsă nu este definitivă, în conformitate cu art. 376 al. 4 pr. civilă, de cât în cazul când ea nu mai este supusă apelului.

Decizia No. 212/907. — Casată, în urma recursului făcut de C. H. Nicolaide, sentința trib. Ilfov S. I No. 298/907, dată în proces cu C. G. Polihroniade.

Curtea,

Ascultând pe d-l adv. Morjün în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l adv. Dobrescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea și greșita interpretare a art. 376 al. 4 combinat cu art. 258 și 319 Pr. civil și 92 din legea judecătorilor de pace, care zice că e definitivă o hotărâre dată în lipsă, după perimarea opozițiiei, numai dacă hotărârea nu mai e supusă apelului. orî cartea de judecată contestată nefiind comunicată eram în termen de a o ataca cu apel, și deci nefiind definitivă, numai cu călcarea acestui text de lege s'a putut investi cu formula executorie».

Având în vedere că din sentința civilă No. 298/907 a tribunalului Ilfov s. I, atacată cu recurs, rezultă: că Cleante Nicolaide fiind urmărit în baza cărții de judecată No. 1490/907 a judecătoriei ocolul I București de C. G. Polihroniade, pentru plata unei sume de bani, a făcut contestațiune, susținând că de și i s'a perimat opozițiunea ce făcuse contra acestei cărți, cu toate acestea, ea fiind pronunțată în întâia instanță și nefiind comunicată, termenul de apel nu era trecut și prin urmare ne fiind definitivă, rău a fost investită cu titlul executor, tribunalul însă a respins această contestațiune pe motivul că prin perimarea opozițiunei, cartea de judecată dată în lipsă a devenit desăvârșită;

Având în vedere că conform art. 257 pr. civilă perimarea are de efect să desființeze numai opozițiunea, iar hotărârea dată în lipsă rămâne în picioare;

Că, dacă partea judecată în lipsă lasă să i se perime opozițiunea, hotărârea dată în lipsă nu este definitivă în conformitate cu art. 376 al. 4 pr. civilă, de cât în cazul când ea nu mai este supusă apelului;

Având în vedere că în specie cartea ce se execută era supusă apelului, cu toate că opozițiunea se perimase, căci fiind dată în lipsă și în prima instanță, ea n'a fost comunicată, ast-fel că judecatul în lipsă avea deschisă calea apelului;

Că, cu toate acestea, tribunalul hotărând că această carte de judecată este definitivă și respingând contestațiunea făcută la executarea ei, a violat art. 376 al. 4 pr. civilă și prin urmare motivul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIUNEA I

Audiența de la 29 Septembrie 1907

Președenția D-lui I. TH. BURADA, Prim-Președinte
N. Cozadini și alții cu B. Vexler și altul

Succesiune. — Acțiune în împărțeala unei succesiuni. — Aparținerea exclusivă a unei asemenea acțiuni numai

erezilor. — Dreptul și condițiunile sub cari creditorii unui comostenitor poate interveni în acțiunea de împărțea. — (Art. 730 al. I, 733 și 785 C. civil).

Acțiunea în împărțea unei succesiuni fiind o acțiune de familie, aparține de preferință erezilor și dacă în cursul operațiunii pot interveni și creditorii unui comostenitor, aceasta însă în mod limitat, și în condițiunile specificate în art. 785 C. civil care determină natura și întinderea drepturilor ce au asemenea creditorii.

S'au prezentat apelanții prin d-ni avocați Gh. Mărzescu, L. Rosetti și Abgar Bucliu, iar creditorii intervenienți prin d-l avocat P. V. Sion.

Curtea,

Având în vedere desbaterile orale, concluziunile scrise depuse de părțile litigante și rechizițiunile Ministerului public ;

Considerând că din toate acestea rezultă următoarele fapte și împrejurări: În urma morții lui Gh. Cozadini rămâne avere mobilă și imobilă în stare de indiviziune, iar ca moștenitori ai săi au rămas soția sa Victoria Cozadini și fiii săi Nicu Cozadini, Elena Peride, Pagona Papadopol și Natalia Ghenovici. Cu data de 8 Februarie 1904, Nicu Cozadini acționează înaintea Tribunalului Iași, secția I pe copărtașii la această succesiune pentru esirea din indiviziune. În cursul operațiunilor împărțelii intervin în această instanță B. Vexler și I. Bors, creditorii ipotecari ai lui Nicu Cozadini, cerând cel întâi ca la facerea loturilor să se ordone achitarea sa cu suma de 8000 lei ce i se datora ; iar cel al II-lea a cerut achitarea sumei de 15000 lei ;

După ce tribunalul a rânduit la 24 Iunie 1898 o expertiză spre a se vedea dacă imobilele se pot comod împărți în natură, lucrările au rămas în părăsire până la 1902, când creditorii au dat impulsione plătind expertul. În urma tuturor acestora, cu data de 29 Martie 1905, Nicu Cozadini declară că-și retrage acțiunea, că renunță la facerea împărțelii și cere închiderea dosarului relativ, pentru a face împărțea de bună voe. Că creditorii intervenienți opunându-se la această cerere sub cuvânt că fiind parte în procesul angajat, au interes și pot să-l continue pentru a se limpezi partea aferentă debitorului lor și a-și putea realiza dreptul ce au, Tribunalul Iași, secția I prin jurnalul din 29 Martie 1905, a admis punctul de vedere al creditorilor și bazându-se pe raportul expertului, care conchide că imobilele nu se pot comod împărți în natură, a ordonat vânzarea imobilelor prin licitare publică, pentru esirea din indiviziune. Acest jurnal este atacat în apel de toți comostenitorii Cozadini ;

Considerând că legea dispune că o moștenire se poate împărți de bună voe între erezii sau pe calea justiției, anume art. 730 al. I și 733 C. civ. dispune că dacă toți erezii sunt prezenți, majorii și se înțeleg între ei se pot împărți or cum vor voi, cu sau fără îndeplinirea vreunei formalități, dându-le legea cea mai mare latitudine ; că, în specie, moștenitorii Cozadini, la început față cu neînțelegerile ivite, au recurs la justiție pentru esirea din indiviziune, mai în urmă însă văzând dificultățile ce încearcă și care n'au permis ca în curs de aproape 14 ani să ajungă la vreun rezultat și față de prejudiciul ce l'ar avea dacă imobilele s'ar înstrăina prin licitațiune publică, au abandonat calea ce începuseră ; că făcând aceasta, au uzat de latitudinea cea mare ce le dă legea în această materie ;

Considerând că față de dreptul erezilor se invoacă drepturile protivnice ale creditorilor, cari au intervenit în instanța de împărțea și au tot interesul să o continue. Că pentru tranșarea acestei dificultăți este nevoie de cunoscut cuprinderea art. 785 C. civ. care determină natura și întinderea drepturilor ce au asemenea creditorii ; că din cuprinsul acestui text de lege rezultă implicit dreptul celui ce o face de a asista la toate fazele împărțelii, ca să poată de aproape prive-

ghea pe debitor, ca nu cum-va din nepriceperea lui sau înțelegerea cu ceilalți să vatăme drepturile sale ;

Considerând că acțiunea în împărțea fiind o acțiune de familie, aparține de preferință erezilor. Este ade-vărat că în cursul operațiunii pot interveni și creditorii unui comostenitor, însă în mod limitat în condițiunile specificate mai sus. În acest caz, ei pot să lucreze și dacă erezii sunt neglijenți, pot să-î înlocuiască, dar toate acestea se aplică numai atât timp cât ea este încă pendentă. Când împărțea nu este încă începută, au dreptul creditorii s'o înceapă ei. Nici într'un caz însă nu pot împedica pe erezii, când au luat ei inițiativa să facă aceia ce voesc s'o facă când sunt de bună credință, majorii și înțeleg în privința modului de împărțea ; nu-î poate împedica chiar să abandoneze o împărțea începută pe calea justiției și să facă una de bună voe, creditorii uzând în acest caz de căile legale pentru asigurarea drepturilor lor. În această privință găsim în doctrină și jurisprudență cuvintele : «et s'ils sont d'accord, il serait absurde qu'un créancier pût les forcer a procéder en justice» și mai departe : «mais ce n'est pas le créancier qui figure au partage, c'est l'héritier ; le créancier peut seulement y intervenir pour sauvegarder ses intérêts». Doctrina recunoaște creditorilor dreptul de a lucra și a continua dășii instanța cu toate că erezii au abandonat o, dar aceasta numai în caz de rea credință a acestora. Că, în specie, intimăți în apel nedovedind fraudă din partea erezilor și nici alegând-o, aceștia pot face aceia ce interesele i-a povățuit s'o facă ;

Considerând, pe lângă aceasta, că art. 261 Pr. civ. dispune că o parte când se desistă și cealaltă parte a acceptat desistarea, acțiunea este stinsă definitiv ;

Că, în specie, Nicu Cozadini retrăgându-și acțiunea ce făcuse și coerezii ceilalți acceptând-o, această acțiune trebuie considerată ca stinsă. Că, în cea ce privește pe creditorii intervenienți la o asemenea împărțea, trebuie să se facă distincția între intervenția agresivă și cea conservatoare ; cea dintâi având caracterul unei acțiuni distincte, care nu depinde de cea principală, dacă reclamantul principal se desistă, intervenția agresivă subsistă, pe când intervenția conservatoare, având caracterul accesoriu, desistarea reclamantului de la acțiunea sa, atrage după sine închiderea intervenției ca una ce atârna de acțiunea principală. Că, intervenția făcută în condițiunile art. 785 C. civ. are evident caracterul conservator, când autorii ei, bazați pe o creanță ipotecară, investită cu formula executorie, cer de la justiție pur și simplu plata sumelor prevăzute în creanță ;

Considerând că din cele ce preced rezultă că apelul făcut de d-l Nicu Cozadini contra jurnalului Tribunalului Iași, secția I cu No. 1346 din 29 Martie 1905 este fondat ;

În cea ce privește apelul făcut de d-nele Victoria Cozadini, Elena D-r Peride, Pagona Papadopol și Natalia Ghenovici contra aceluiași jurnal :

Considerând că acest apel este făcut în vederea eventualității respingerii apelului d-lui Nicu Cozadini, și se cere ca înainte de a procedea la împărțea să se lichideze partea fie-căruia dintre comostenitori. Că primindu-se apelul d-lui Cozadini, apelul numitelor d-ne rămâne fără interes ;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier A. Suciu, admite apelul făcut de N. Cozadini, etc.

(s) I. Burada, D. Porfiriu, T. Crivăț, A. Suciu, S. Zăhărescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI COVURLUI, S. II

Audiența de la 20 Septembrie 1907

Președenția D-lui CORNELIU BOTEZ Președinte

B. & R. Kivovici cu T. Danielescu

Faliment. — Opozițiuni la verificarea creanțelor. — Dacă asemenea opozițiuni se pot întemeia și pe alte motive de cât pe eroare, dol, sau fraudă.

Gajiū.—Gaj pentru fapte de comerț. — Cum se dovedește. — Dacă adnotațiile făcute în registrele falitului său corespondența lui comercială, pot face dovada gajului. — (Art. 744, 780 și 478 C. comercial).

1. Textul art. 744 C. comercial, prin generalitatea în care e redactat, permite exercitarea dreptului de opozițiune din partea creditorilor interesați după închiderea procesului-verbal la verificarea creanțelor fără a limita motivele, așa că asemenea opozițiuni se pot întemeia și pe alte motive de cât pe cauza de eroare, dol, sau fraudă, prevăzute de art. 780 C. comercial.

2. Conform art. 478 C. comercial, gajul, pentru fapte de comerț, nu poate fi dovedit, față cu cel de al treilea de cât prin înscris, dacă suma pentru care s'a constituit trece peste lei 500, iar prin înscrisul de care vorbește acest articol, legea nu a înțeles un act în forma contractelor mijlocit în momentul constituirii gajului și semnat de ambele părți contractante, ci ori-ce adnotație făcută în registrele falitului regulat ținute și chiar corespondența s'a comercială în care s'ar face mențiune de darea lucrului în gaj.

Tribunalul.

Având în vedere opozițiunea făcută de firma comercială B. & R. Kivovici, la procesul-verbal de verificarea creanțelor în falimentul Frantz Konviczka din 30 Iunie 1907, prin care T. Danelescu a fost adus la pasivul falimentului ca creditor gagist asupra a 10 butoaie de grăsime cu suma de 2000 lei;

Având în vedere incidentul ridicat de intimatul Danelescu, de neadmisibilitatea opozițiunii, întru cât nu se întemeiază pe motiv de eroare, fals sau dol prevăzute de art. 780 codul comercial, singurele care ar permite exercitarea dreptului de opozițiune din partea creditorilor interesați, după închiderea procesului-verbal de verificarea creanțelor;

Având în vedere că, de și prin art. 772 din codul comercial se acordă creditorilor dreptul de a contesta creanțele nesincere înaintea judelei sindic în ziua fixată pentru verificarea creanțelor, legiuitorul preocupat de ideea ca să nu se strecoare între creanțele admise și creanțe nereale ori să nu rămână neînscrise creanțele reale, care n'au putut fi declarate din diferite împrejurări în termenul fixat prin sentința declarativă a falimentului și ast-fel pasivul constatat să nu reprezinte adevărata sa valoare, a permis prin art. 774 codul comercial, unor asemenea creditor de a face și mai târziu declarațiunea creanțelor lor, cum și opozițiuni contra creanțelor admise, cu condițiune ca opozițiunea lor să o notifice împreună cu actele pe care se sprijină judecătorului sindic și celorlalți creditor, cu două zile înainte de termenul fixat de tribunal pentru judecarea contestațiunilor, iar în lipsă de atări contestațiunii, legea regulează un termen pentru rezolvirea lor nu mai mare de 10 zile și nu mai mic de 5 zile de la închiderea procesului-verbal de verificare, de unde reese că asemenea opozițiuni sunt admisibile, ori de câte ori se introduc înăuntrul acestor termene. Textul art. 744 din codul comercial prin generalitatea în care e redactat, permite asemenea opozițiuni fără a limita motivele, și e inexact a se susține că aceste motive nu se pot întemeia de cât pe cauză de eroare, dol sau fraudă prevăzute de art. 780 codul comercial. Acest din urmă articol care vădește și mai mult grija legiuitorului, ca între creditorii falitului să nu se strecoare la verificare și creditorii doșoi, acordă încă tuturor creditorilor, independent de termenele mai sus arătate, dreptul de a ataca tot-d'a-una pe calea opozițiunii ast-fel de creanțe chiar după expirarea unor asemenea termene și până când nu se sfârșește repartizarea întregului activ al falimentului. Deci, art. 780 din codul comercial nu face de cât să prelungească

sau mai bine zis să suprima termenile fixate de art. 774 din codul comercial, în ce privește exercitarea dreptului de opozițiune, în mod excepțional și numai pentru cazurile prevăzute de acest text;

Că întru cât din dosar se constată că oponentul Kivovici și-a introdus opozițiunea sa la 4 Iulie a. c. pe când verificarea creanțelor a avut loc la 30 Iunie a. c. numitul oponent se găsește în termen și prin urmare incidentul de neadmisibilitatea opozițiunii cată a fi respins ca nefondat.

În fond:

Având în vedere că oponentul Kivovici, spre a fi înălțurat intimatul Danelescu de la pasivul falimentului ca creditor gagist, invoacă mărturisirea acestuia că nu posedă un înscris făcut cu falitul pentru constatarea gajului, care să poată fi opozabil terților conform art. 478 din codul de comerț;

Având în vedere că după art. 478 din codul de comerț gajul pentru fapte de comerț, nu poate fi dovedit față de cei de al treilea de cât prin înscris, dacă suma pentru care s'a constituit, cum e în specie, trece peste suma de 500 lei. Prin înscrisul însă de care vorbește acest articol, legea n'a voit să înțeleagă un act în forma contractelor mijlocit în momentul constituirii gajului și purtând iscăliturile ambelor părți contractante, ci ori-ce act scris emanând de la debitorul care a dat lucrul în gaj, prin care să se poată dovedi ulterior constituirii, existența gajului, față de cei de al treilea care n'avea cunoștință de această constituire. Termenul «înscris» trebuie luat așa dar într'un înțeles general, și doctrina e de acord a recunoaște că prin înscris se înțelege ori-ce adnotațiune făcută în registrele falitului regulat ținute și chiar corespondența sa comercială, în care s'ar face pomenire de darea lucrului în gaj, și deci dovada gajului. (În acest sens, Vidari, Vol. 5, No. 4456). Alt-fel contractele de gaj așa de uzitate în comerț ar fi dificile din cauza complicației de formă și legea n'a determinat înadins forma înscrisului doveditor, lăsând proba ce ar rezulta din ori-ce fel de acte scrise la dreapta chibzuință a instanțelor de judecată;

Având în vedere că în fapt intimatul Danelescu face față de oponent proba gajului său cu adresa judecătorului sindic No. 476 din 10 Iunie 1907, care recunoaște că existența gajului rezultă din bilanțul falitului, bazat pe registrele sale comerciale, deci dintr'un înscris în sensul art. 478 din codul comercial, că această dovadă se întărește încă cu faptul aflării lucrului dat în gaj în posesiunea creditorului și a cambiei semnată de falit, indicătoare a sumei pentru care gajul a fost constituit, că dar intimatul făcând probă deplină a naturii creanței sale, just și legal a fost admis la pasivul falimentului ca creditor gagist și opozițiunea cată a se respinge ca nefondată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, tribunalul, respinge, etc.

(ss) Corneliu Botez, Eug. Bonachi.

CONSIDERAȚIUNI

ASUPRA

ART. 58 ALINIATUL 6 LEG. J. P., ÎN LEGĂTURĂ CU ART. 8 ȘI 11 PR. P.

Al. 6 din art. 58 al legii jud. de pace, prin redacțiunea sa dubioasă dă de gândit, mai ales când se pune în legătură cu art. 11 din proc. penală.

Aliniatul citat prevede cazul când partea sesizează instanța civilă pentru despăgubirile rezultate din delict sau din o contravenție de competența judecătorilor de pace.

Cuvintele, «când însă părțile n'au intrat pe calea penală» cu redacțiunea lor concisă par, la prima citire, că sunt o țarmurire riguroasă a exercițiului acțiunii civile în despăgubiri, când partea lezată sesizează și instanța penală.

Dar aceasta este numai o aparență căci înțelesul acestui aliniat se completează de art. 8 pr. p., cum vom vedea mai la vale.

Următoarele spețe se pot prezenta :

I. Acțiunea civilă a fost intentată înaintea sa în cursul acțiunii penale. Atunci acțiunea civilă se suspendă până ce acțiunea publică își ia sfârșitul. De rezultatul acesteia depinde în totalitate soarta acțiunii civile intentate separat.

Legiuitorul vroește, subordonând jurisdicția civilă celei penale, să evite contradicția între ceea ce ele ar hotări.

II. Acțiunea civilă poate fi pornită și după ce instanțele penale și-au dat hotărârea, însă aduce o restricțiune : îngăduie părții vătămate să sesizeze instanța civilă când hotărârea dată în penal a fost *condamnatorie* sau *absolutorie*. Nu o îngăduie când hotărârea penală a fost *achitătoare*.

Distincțiunea aceasta se înțelege ușor : o hotărâre absolutorie dacă absolvă pe inculpat din lipsa unui text de lege penal, nu tăgăduiește faptul. Acesta subsistă, și dacă legea penală cu interpretarea ei restrictivă nu poate să-l cuprindă în paragrafele ei, legea civilă poate interveni și desdăuna pe cel vătămat. «In lege Aquitia, levissima culpa venit! Delictul și quasi-delictul civil ca sursă de obligații, poate da o reparație celui păgubit, când legea penală îl absolvă, nu fiind-că societatea poate n'ar fi vătămată, ci fiind-că lipsește paragraful expres care să-l reprime.

Cu atât mai mult calea civilă se deschide celui păgubit, când și instanțele represive au recunoscut existența faptului incriminat și în numele societății înflege inculpatului pedeapsa cuvenită.

Din însuși infracțiunea comisă și pedepsită derivă acțiunea privată ce păgubitul o pornește înaintea instanțelor civile.

Legiuitorul penal oprește însă și cu drept cuvânt, exercițiul ulterior al acțiunii civile, când instanța penală sesizată, achită pe inculpat și prin aceasta recunoaște că faptul imputat nu există, sau că inculpatul nu e vinovat de acel fapt.

E o autoritate de lucru judecat penal, care impune și în civil. Dacă în sentințele achitătoare ale juraților, aceștia pronunțându-se asupra faptului nu împedecă exercițiul ulterior al acțiunii civile ¹⁾, hotărârile achitătoare în materie corecțională și polițienească, motivând achitarea, opresc

cu totul exercițiul ulterior al acțiunii civile ²⁾. Articolul 11 al. 2 pr. p., e expres, și nu se poate deroga de la el.

În acest sens, trebuie interpretat al. 6 art. 58 din legea judecătorilor de pace.

Ultimele cuvinte «când însă părțile n'au intrat pe cale penală», nu stânjenesc exercițiul acțiunii civile dat în competența judecătorului de pace, prin acel articol, ci trimet pe părți și pe judecător ca să observe dispozițiunile pr. penale în ceea-ce privește exercițiul celor două acțiuni, ca să nu se obțină hotărâri contradictorii.

O altă speță e când acțiunea civilă se intentă odată cu acțiunea publică. De aceasta, pomeneste primul aliniat al art. 8 pr. p. : «acțiunea privată (civilă) se poate urmări de odată cu cea publică și înaintea aceluiaș judecător».

Ce se întâmplă în acest caz ?

De sigur că despăgubirile civile în cazul când acțiunea civilă și cea publică sunt introduse înaintea aceluiaș judecător, isvorăsc din faptul penal incriminat.

Se pedepsește autorul faptului ? Partea civilă va fi despăgubită în proporție cu paguba suferită.

Dar dacă inculpatul e absolvit ?

Faptul există, dar nici un text de lege penal nu l' pedepsește.

Atunci judecătorul corecțional sau polițienesc apreciind, va putea după absolvirea inculpatului să rezerve părții civile constituite, calea civilă în daune.

Nu există nici o contrazicere între jurisdicția civilă cu cea penală, nici încălcare a autorității lucrului judecat.

Dar în cazul când judecătorul penal achită pe inculpat ?

Părerea generală este că în acest caz intervine art. 11 al. 2 Pr. penală care spune : «Hotărârea achitătoare închide părții civile, or-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile».

De părerea aceasta m'am lovit și cred că s'au lovit mulți în procesele penale de competența noastră a judecătorilor de ocol. Și interpretarea aceasta strânsă, lovea în primul rând în impricinatul țaran care călăuzit de jălbari că realizează o economie pornind-o pe cale penală de cât pe cea civilă, pornea o plângere în penal, constituindu-se în acelaș timp și parte civilă.

În majoritatea casurilor faptul incriminat neîntrunind elementele unui delict penal — de și cadra minunat de bine cu un delict sau quasi delict

²⁾ Garraud. Pr. dr. crim. 7 ed. No 630 ; Garsonnet 2 ed. T. III, pg. 589 590 ; Bonnier. Tr. preuves No. 915 ; Lacoste, La chose jugée. 1904, No. 1090.

¹⁾ Cass. II 28 Aug. 1872.

civil—, perdea procesul, și dacă în urmă o pornea pe calea civilă în daune, se lovea de acel art. 58 al. 6 L. J. P. coroborat cu art. 11 al. II Pr. penala.

Opiniunea aceasta însă nu era nici justă nici logică.

În adevăr, cea ce l'a făcut pe legiuitorul penal să edicteze cele coprinse în art. 11 al. 2 Pr. p., a fost teama de a se suscita procese civile din procese penale deja tranșate prin achitare. De aici, ca consecință logică, teama de a nu se pronunța hotărâri contradictorii.

Era deci o chestiune de ordine socială ca nu cum-va o instanță penală pronunțând achitarea deci, implicit, recunoscând neexistența faptului incriminat sau nevinovăția inculpatului, o instanță civilă să pună din nou în discuție același fapt, făcând din el o sursă de obligații civile.

Și legiuitorul penal procedează logic când fixează două postulate: 1) primul când acțiunea civilă și cea penală investesc aceeași judecătore, 2) când acțiunea civilă și penală investesc judecătore diferite, sau la epoce deosebite.

Pentru acest din urmă cas edictează art. 11 Pr. p., care în aliniatul 1, spune că: «permite acțiunea civilă în cas de absolvire sau condamnare, când partea vătămată n'a luat concluziuni în instanță.

Aliniatul II următor, adaugă însă că hotărârile achitătoare nu mai permit acțiunea civilă ulterioară, aceasta «când partea vătămată n'a luat concluziuni în instanță». Acest articol trebuie să fie privit și interpretat în întregul lui și în legătură cu al. II din art. 8 Pr. p.

Să se extindă această țărnire a acțiunii civile în urma hotărârilor achitătoare și când acțiunea civilă e concomitentă cu cea penală?

Trebue să distingem în acest cas, două spețe:

Când hotărârea achitătoare nu găsește nici urmă de culpabilitate în sarcina acusatului, sau când faptul imputat nu există, hotărârea ce achită coprinzând expres această mențiune va lega și împiedica pe judecătorul civil să fie sesizat de aceeași cauză.

Judecătorul civil va ține cont de acea hotărâre penală, căci alt-fel violează autoritatea lucrului judecat³⁾.

Dar în cazul, când judecătorul penal recunoaște, că de și faptul imputat nu întrunește elementele unei infracțiuni, nu exclude posibilitatea unei acțiuni civile și achitând pe inculpat nu declară faptul inexistent sau inculpatul nevinovat, ci numai îndepărtează culpabilitatea penală?

Sau când achită fiind-că faptul nu e dovedit complet?

În acest cas, nu mai e teama de a se da hotărâri contradictorii.

Nu's două instanțe deosebite investite cu acțiune penală și cea civilă; ci același judecător le consideră și le apreciază.

În codul de Pr. penală francez unde nu există acel aliniat, s'a produs aceeași discuțiune asupra chestiunii de a se ști dacă hotărârile achitătoare în genere, permit acțiunea civilă, și doctrina și jurisprudența au recunoscut distincția de mai sus.

Așa că atunci când judecătorul în penal sesizat și de acțiunea civilă, apreciind nu găsește elementele unui delict sau quasi-delict civil, — va pronunța achitarea.

Despăgubiri civile nu poate pronunța, căci acțiunea publică căreia cea civilă era accesorie, a fost stinsă prin achitare.

Trebue atunci în considerente să releve acest fapt, iar în dispozitiv să reserve reclamantului, partea civilă. Art. 11 al. II Pr. p. nu va fi nesocotit, căci acesta oprește calea civilă, după hotărârile achitătoare în penal, când cele două căi sunt urmate separat iar nu cumulativ.

Și așa al. 6 art. 58 d. J. P. pus în concordanță cu art. 8 și 11 Pr. p., nu va mai fi o pedică la soluțiunea de mai sus.

CONST. GEORGESCU

Magistrat

Vrancea

A apărut într'un volum de 500 pagine:

ADUNAREA DE LEGI, REGULAMENTE ȘI DECIZIUNI, privitoare la **PETROL ȘI MINE**, cu expuneri de motive, Desbateri parlamentare și Jurisprudențe.

Coprinzând:

Legea și regulamentul consolidărilor, Legea și regulamentul minelor, Regulamentul carierilor, Regulamentele pentru căutarea petrolului pe moșiile Statului, Legea și regulamentul pentru darea în concesiune a terenurilor petrolifere ale Statului, Regulamentul căutării petrolului pe moșiile Ef. Spit. Civile, Legea interpretativă a art. 5 și 58 din legea înstrăinării bunurilor statului, Regulamentul sălătății publice în exploatare de petrol, Regulamentul poliției miniere, Regulamentul sondagiului hidrolic, Regulamentul pentru fabricarea și vânzarea produselor petrolului, Legea și regulamentul pentru protecțiunea muncii minorilor, Legea impositului asupra păcurii, Legea taxei de consumație asupra petrolului, Decizie privitoare la instalațiunile de petrol din Constanța, de d-nii Eftimie Mărculescu, avocat și Andrei Rădulescu, magistrat.

Prețul 8 lei. — De vânzare la *Curierul Judiciar*.

³⁾ Huc. Comment. Pr. civ., t. VIII, No 340; Lacoste, Ibid. No. 1115.